

Norges vassdrags- og energidirektorat

nve@nve.no

Deres ref.: 201304260-15

Vår ref.:
Høringsuttalelse_revisjon_for_Øvr
e_Namsen_2019_03_01.docx

7870 Grong, 01.03.2019

Høringsuttalelse – Revisjon for Øvre Namsen

Viser til høringsbrev av 14.11.2018 med revisjonsdokument for reguleringene i Øvre Namsen.

UlviG Kiær AS og Sandøla Gård har fiskeretter i Namsen og sideelver i Namsskogan og Grong. Vi er derfor opptatt av at forholdene for laks- og laksefiske skal bli minst like gode og helst bedre etter en revisjon. I tillegg disponerer vi fallrettigheter på samme omtalte strekninger, og er opptatt av at disse skal kunne utnyttes på en bærekraftig måte, spesielt i disse tider hvor behovet for fornybar energi er sterkt økende.

Vi regner med at kommunene og Namsenvassdraget elveierlag, tar opp mange av de spørsmål som er viktige i forbindelse med revisjonen. Det er tre forhold vi ønsker å ta opp spesielt.

Terskler i Namsen bør fjernes

Vi har gått igjennom de omfattende fiskebiologiske undersøkelser i øvre del av Namsen som er gjennomført de senere årene.

NTE skriver at mange av de avbøtende tiltakene er fastsatt av sektormyndighetene hjemlet i konsesjonsvilkårene, men at NTE også har gjennomført en rekke tiltak på eget initiativ og på frivillig basis.

Visere skriver NTE i revisjonsdokumentet:

Det er ikke hjemmel i eksisterende konsesjonsvilkår til å pålegge NTE å bygge terskler i Namsen. I tilknytning til behandling av konsesjon gitt ved kgl. res. av 10.07.1959 ble det imidlertid inngått en avtale mellom Namsskogan kommune og NTE om en del distriktskrav og konsesjonsvilkår. 36 I avtalen er det forutsatt at: «NTE skal bygge de terskler i Namsen som anses nødvendig av skjønnhetshensyn. Hvilke terskler som skal bygges, fastsettes av Industridepartementet.» NVE har brukt denne avtalen som

www.ulvig-kiar.no

Sandøla Gård, Hengbruveien 43, 7870 Grong

Forstkandidat **Anders Kiær**

Sivilagronom **Anne Ulvig**

Utmarksforvalter **Emil N..Robertsen**

Tlf. 74 33 17 00

Mobil 976 93 570

Mobil 900 43 154

Mobil 455 15 374

E-post: post@ulvig-kiar.no

Foretaksnummer 986 531 491 MVA

hjemmel til å pålegge NTE å bygge terskler i øvre del av Namsen ved Helvetesfossen, Mattisflya, Namsskogan, Bjørhusdal og Kjølmyrfoss.

Ca. 38 av 75 km elveløp i øvre del av Namsen er neddemt, det vesentlige i forbindelse med tersklene som ble etablert av estetiske hensyn. De neddemmede områdene gir fortrinn for ørret framfor småblank/namsblank, som trives bedre i vannstrømmer. Det må etter vår mening vurderes å fjerne tersklene for å bedre forholdene for småblank. Det er bl.a. brukt som argument mot utbygging av Trongfossen at inntaksmagasinet vil redusere småblankens leveområde/areal (les; øke areal stillestående eller sakteflytende vann). Med behov for økt fornybar energi, kan de negative konsekvensene for småblank av slike inngrep mer enn kompenseres ved riving av eksisterende terskler. De samme forhold vil gjøre seg gjeldende for andre småkraftprosjekter i denne delen av Namsen og sidevassdrag.

Gjenoppta gamle reguleringer i Sandølavassdraget – forebyggende mot utbrudd av furunkulose

NTE skriver i revisjonsdokumentet:

Minstevannføringen i den anadrome delen av Namsen er meget viktig for ungfiskproduksjon, utøvelse av fiske samt for å forhindre fisesykdommer. Utbrudd av furunkulose har skjedd flere ganger i sidevassdraget Sanddøla, senest i 2018, men minstevannføring samt økt tapping av magasin vann har forhindre omfattende utbrudd av sykdommen i selve Namsen.

NTE har etter avtale sluppet mer minstevann i perioder (bl.a. i juli og august) når det er fare for utbrudd av furunkulose. Økt slipp av minstevann i disse periodene har vist seg som et godt virkemiddel for hovedvassdraget. Derimot er det - som NTE skriver – vært mange og betydelige utbrudd av furunkulose i sidevassdraget Sanddøla. Utbrudd i Sanddøla gir større fare for utbrudd også i hovedvassdraget. Ved å ta opp igjen de gamle reguleringene (fra tømmerfløtingen) i Sanddøla, ville disse kunne gi et ikke ubetydelig tilskudd til vannføringen i de kritiske og ofte korte periodene, hvor fare for utbrudd oppstår.

Sanddøla er det viktigste gyte- og oppvekstområde for rekruttering av laks i Namsenvassdraget.

Som eksempel kan nevnes Otersjøen i Lierne, omtalt som «nøkkelen» for fløtningen nedover Sanddøla. Damhøyden skal ha vært 1,8-2,0 meter, men med en effektiv reguleringshøyde på ca. 1,5 meter. I tillegg finnes flere mindre dammer, som også kan benyttes som forebyggende magasin.

Vi mener det bør vurderes enten ved revisjonen eller ved frivillig overenskomst å ta opp noen av de gamle reguleringene i Sanddøla som et av de viktigste tiltakene for å forbedre forholdene for anadrom laks i Namsenvassdraget.

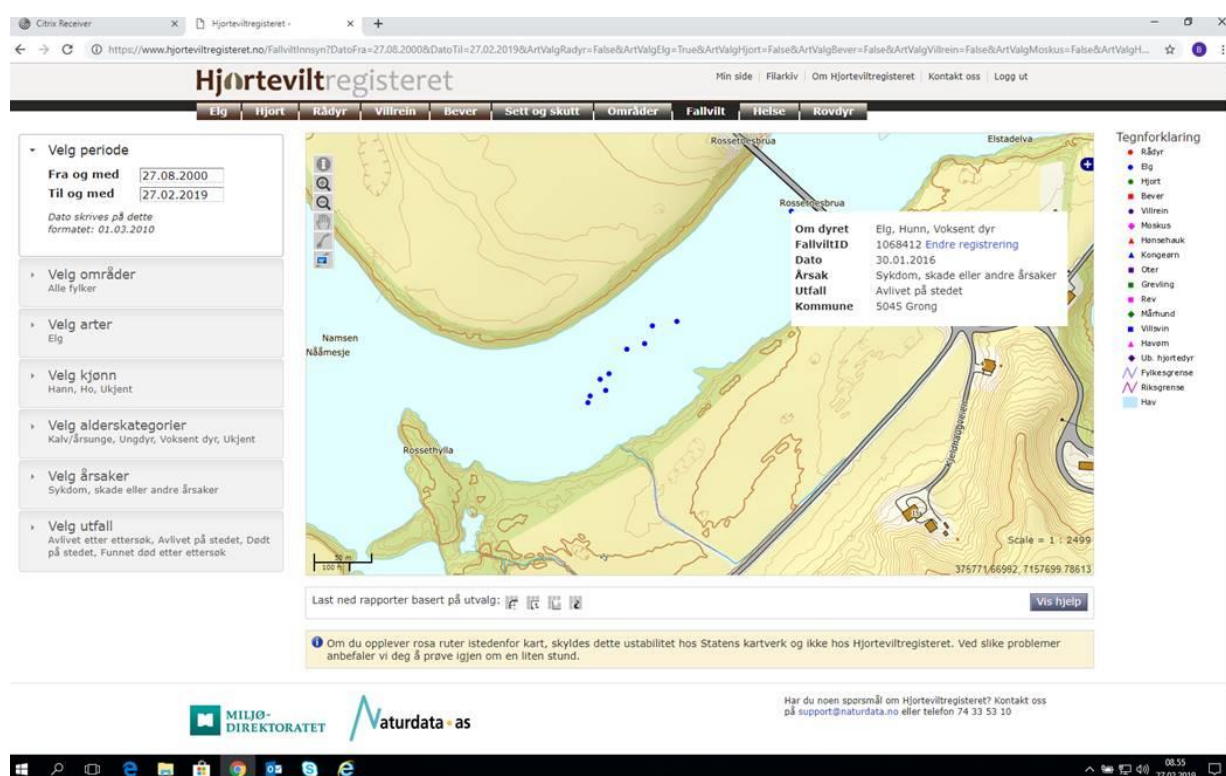
Isforhold – elgmassakre

I forbindelse med reguleringen av Namsen forutså man ikke hvilke konsekvenser nye isforhold ville få for elgstammen i regionen. På Rossetnes på Gartland i Grong har det ved en rekke

tilfeller druknet elg som har forsøkt å krysse Namsen. Tidligere merkeforsøk kan tyde på at en god del elg er trekkelg.

Etter de opplysninger vi har fått, var isforholdene før regulering stabile om vinteren.

Etter regulering dannes iskanter på begge sider under gitte temperatur og reguleringsforhold. Iskantene går så langt ut at elgene ikke kan sparke fra i bunnen for å komme seg opp. Når elgene ikke kommer opp av elven pga. iskantene, fører det til drukning. I 2016 ble det ekstra ille, se kartene under:

Bilde 1: Druknet/død elg i 2016 i Namsen på Gartland: 1 stk øverst på bildet under brua 30.januar 2016, 2 stk i klyngen 8. og 10. feb 2016, de resterende 7 stk drukna samtidig 18.feb 2016.

The screenshot shows the Hjørtevitregisteret web application interface. The main content is a map of the Namsen region in Norway, with several red dots indicating recorded deaths of elk. The interface includes a search filter panel on the left and a legend on the right.

Velg periode
 Fra og med: 27.08.2000
 Til og med: 27.02.2019
 Dato skrives på dette formatet: 01.03.2010

Velg områder
 Alle fylker

Velg arter
 Elg

Velg kjønn
 Hann, Ho, Ukjent

Velg alderskategorier
 Kalv/årsunge, Ungdyr, Voksnet dyr, Ukjent

Velg årsaker
 Sykdom, skade eller andre årsaker

Velg utfall
 Avlivet etter ettersøk, Avlivet på stedet, Dødt på stedet, Funnet død etter ettersøk

Om dyret
 Elg, Ukjent kjønn, Ukjent
 FalviltID: 1014260 Endre regis:
 Dato: 23.02.2012
 Årsak: Sykdom, skade eller
 Utfall: Dødt på stedet
 Kommune: 5045 Grong

Tegnforklaring
 Rødt: Rådyr
 Blått: Elg
 Grønt: Hjørte
 Rødt: Bever
 Blått: Villrein
 Rosa: Moskus
 Grønt: Hønseskauk
 Blått: Kjønn
 Rødt: Oter
 Grønt: Grevling
 Blått: Rev
 Grønt: Måhund
 Blått: Villavin
 Rosa: Havem
 Blått: Ulo hjortedyr
 Rosa: Fykesgrense
 Blått: Røisgrense
 Blått: Hav

Har du noen spørsmål om Hjørtevitregisteret? Kontakt oss på support@naturdata.no eller telefon 74 33 53 10

Bilde 2: Druknet/død elg i 2016 i Namsen på Gartland: 1 stk 23.februar 2012 nedenfor Kviltøyra, 1 stk 3.mars 2016 nedenfor Havsøyra.

På en kort periode i 2016 druknet/døde det 12 elger på denne korte strekningen grunnet endrede is- og reguleringsforhold i Øvre Namsen.

Vi mener denne problemstillingen må vurderes og finner tiltak for å redusere disse dyretragediene.

Med hilsen
 For Ulvig Kiær AS og Sandøla Gård

Anders Kiær